

Neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydžio nustatymo tvarkos aprašo paaiškinimas

Aprašą rasite čia:

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/73f11e10da2c11eb9f09e7df20500045>

Turinys

1 skyrius.....	4
Kas yra Neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydžio nustatymo tvarkos aprašas?	4
Kas nustato, kiek kainuoja asmeninės pagalbos teikimas?.....	5
Kaip pasirašyti asmeninės pagalbos teikimo sutartį?	5
Kaip naudojami pinigai?	6
2 skyrius.....	6
Kiek asmuo turi mokėti už asmeninę pagalbą?	6
3 skyrius.....	7
Kiek asmuo turi mokėti už asmeninę pagalbą, jeigu jam neteikiamos socialinės priežiūros paslaugos arba dienos socialinė globa?.....	7
4 skyrius.....	8
Kiek asmuo turi mokėti už asmeninę pagalbą, jeigu jis gauna socialinę priežiūrą arba dienos globą?	8
5 skyrius.....	9
Ką reiškia vertinti asmens finansines galimybes?.....	9
Ką daryti, jeigu asmuo nori gauti asmeninę pagalbą?	9
Kas yra asmens pajamos?	11
Ką daryti, jeigu pasikeičia asmens pajamos?.....	11
Ką daro savivaldybė, kai gauna informacijos apie pasikeitimą?	12
Kas vyksta, kai yra pateikiama neteisinga informacija?.....	12
Ar pateikta informacija yra saugi?	12
6 skyrius.....	13
Kaip apskaičiuojamos asmens pajamos?	13

Kas ir kokią informaciją pateikia apie asmenį?.....	13
Kaip yra apskaičiuojamos asmens pajamos?.....	16
Kas būna, jeigu asmens pajamos pasikeitė?	17
Kokios pajamos yra įskaičiuojamos?	17

1 skyrius

Kas yra Neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydžio nustatymo tvarkos aprašas?

Neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydžio nustatymo tvarkos aprašas yra dokumentas.

Šis dokumentas pasako:

- kiek reikia mokėti už asmeninę pagalbą,
- kiek asmuo gali mokėti už asmeninę pagalbą,

Asmuo yra neįgalus žmogus, kuriam reikalinga asmeninė pagalba.

- kokios yra asmens pajamos,

Pajamos yra visi pinigai, kuriuos gauna žmogus.

- kaip yra apskaičiuojama, kiek asmuo turi pajamų.

Šis dokumentas reikalingas tada, kai reikia nuspręsti, kiek asmuo turi mokėti už asmeninę pagalbą.

Ar asmeniui reikia asmeninės pagalbos, nustato savivaldybės socialiniai darbuotojai.

Savivaldybės socialinius darbuotojus paskiria savivaldybė.

Kiekviena savivaldybė kuria taisyklės, kurios pasako, kaip reikia mokėti už asmeninę pagalbą.

Taisyklės pasako:

- koks yra mokėjimo už asmeninę pagalbą dydis,
- kiek kainuoja viena valanda asmeninės pagalbos,
- kokia yra mokėjimo už asmeninę pagalbą tvarka.

Taisyklės yra parašytos Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Taisyklės taip pat parašytos savivaldybių interneto svetainėse.

Kas nustato, kiek kainuoja asmeninės pagalbos teikimas?

Kiek kainuoja asmeninės pagalbos teikimo valanda, nustato savivaldybės.

Kaip pasirašyti asmeninės pagalbos teikimo sutartį?

Asmuo asmeninės pagalbos teikimo sutartį pasirašo su savivaldybe.

Jei asmuo negali pasirašyti sutarties,

sutartį su savivaldybe pasirašo:

- asmens tėvai,
- asmens įtėviai,
- asmens globėjai,
- asmens rūpintojai,
- asmens vaikai,
- asmens įvaikiai,
- asmens įgaliotas atstovas.

Sutartyje pasakoma:

- kokios yra asmens ir savivaldybės institucijos teisės ir pareigos,
- kiek konkrečiai pinigų turi mokėti asmuo už asmeninę pagalbą,
- kokia yra mokėjimo už asmeninę pagalbą tvarka,
- kokie yra mokėjimo už asmeninę pagalbą terminai.

Terminas yra laikas, iki kada asmuo turi sumokėti už asmeninę pagalbą.

Sutartyje taip pat pasakoma, kokia yra tvarka, jei pasikeitė asmens pajamos ir reikia iš naujo nustatyti, kiek asmuo gali mokėti už asmeninę pagalbą.

Kaip naudojami pinigai?

Pinigus, kurių reikia asmeninei pagalbai teikti ir administruoti, savivaldybės gauna iš valstybės.

Šie pinigai gali būti naudojami tik asmeninei pagalbai teikti ir administruoti.

Kaip turi būti naudojami šie pinigai, nustato kiekviena savivaldybė.

2 skyrius

Kiek asmuo turi mokėti už asmeninę pagalbą?

Kiek asmuo turi mokėti už asmeninę pagalbą, nustato savivaldybė.

Ji remiasi Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymu ir šiuo dokumentu.

Kiek reikia mokėti už asmeninę pagalbą,

kiekvienam asmeniui nustatoma atskirai.

Kiek asmeniui reikia mokėti už asmeninę pagalbą,

priklauso nuo to:

- kiek asmuo gali mokėti už asmeninę pagalbą,
- kokios asmeniui dar teikiamos kitos socialinės paslaugos.

Kokios gali būti kitos socialinės paslaugos, yra pasakyta:

- Socialinių paslaugų įstatyme,
- Socialinių paslaugų kataloge.

Už asmeninę pagalbą asmuo negali mokėti daugiau negu 20 procentų.

20 procentų skaičiuojama nuo tos sumos,

kuri mokama už asmeninę pagalbą.

Asmuo negali mokėti daugiau negu 20 procentų nuo pajamų,

kurias asmuo gauna.

Asmeniui, kurio pajamos mažesnės negu 2 valstybės remiamų pajamų dydžiai,

asmeninė pagalba teikiama nemokamai.

Valstybės remiamų pajamų dydis nuo 2021 sausio 1 dienos yra 128 eurai.

Valstybės remiamų pajamų dydis gali keistis.

3 skyrius

**Kiek asmuo turi mokėti už asmeninę pagalbą,
jeigu jam neteikiamos socialinės priežiūros paslaugos arba dienos socialinė globa?**

Kiek asmuo turi mokėti už asmeninę pagalbą,

jeigu jam neteikiamos socialinės priežiūros paslaugos ar dienos socialinė globa,

yra nustatoma pagal asmens pajamas.

Asmuo moka ne daugiau kaip 5 procentus nuo savo pajamų, jeigu:

- jo pajamos yra 2 valstybės remiamų pajamų dydžiai,
- jo pajamos yra didesnės negu 2 valstybės remiamų pajamų dydžiai,

bet mažesnės negu 3 valstybės pajamų dydžiai.

Asmuo moka ne daugiau kaip 10 procentų nuo savo pajamų, jeigu:

- jo pajamos yra 3 valstybės remiamų pajamų dydžiai,
- jo pajamos yra didesnės negu 3 valstybės remiamų pajamų dydžiai, bet mažesnės negu 4 valstybės remiamų pajamų dydžiai.

Asmuo moka ne daugiau kaip 15 procentų nuo savo pajamų, jeigu:

- jo pajamos yra 4 valstybės remiamų pajamų dydžiai,
- jo pajamos yra didesnės negu 4 valstybės remiamų pajamų dydžiai, bet mažesnės negu 5 valstybės remiamų pajamų dydžiai.

Asmuo moka ne daugiau kaip 20 procentų nuo savo pajamų, jeigu:

- jo pajamos yra 5 valstybės remiamų pajamų dydžiai,
- jo pajamos yra didesnės negu 5 valstybės remiamų pajamų dydžiai.

4 skyrius

**Kiek asmuo turi mokėti už asmeninę pagalbą,
jeigu jis gauna socialinę priežiūrą arba dienos globą?**

Asmuo, kuris gauna asmeninę pagalbą,
tuo pačiu metu gali gauti ir socialinės priežiūros paslaugas
arba dienos socialinę globą.

Kiek asmuo turi mokėti, jeigu gauna asmeninę pagalbą
ir socialinės priežiūros paslaugas arba dienos globą,

yra apskaičiuojama pagal šį dokumentą ir Vyriausybės nustatytą tvarką.
Kai skaičiuojama, kiek asmuo turi mokėti už asmeninę pagalbą,
yra atimamos išlaidos už socialinės priežiūros paslaugas arba dienos globą.
Išlaidos yra atimamos iš asmens pajamų, kurias jis gauna.

5 skyrius

Ką reiškia vertinti asmens finansines galimybes?

Vertinti asmens finansines galimybes reiškia:

- nustatyti, iš kur asmuo gauna pajamas,
- nustatyti, kokio dydžio yra asmens pajamos.

Jeigu savivaldybė nusprendžia asmeniui skirti asmeninę pagalbą,
tada savivaldybė vertina,
kokios yra asmens finansinės galimybės mokėti už asmeninę pagalbą.

Ką daryti, jeigu asmuo nori gauti asmeninę pagalbą?

Jeigu asmuo nori gauti asmeninę pagalbą,
jis savivaldybei pateikia prašymą-paraišką.
Prašymą-paraišką gali pateikti asmuo arba asmens įgaliotas asmuo.

Kokios yra asmeninės finansinės galimybės mokėti už asmeninę pagalbą,
vertina savivaldybės darbuotojas.

Šis darbuotojas vertina informaciją, kurią sužino iš:

- prašymo-paraiškos;

- kitų valstybės ar savivaldybės institucijų.

Asmens finansinės galimybės nevertinamos, jeigu asmuo ar asmens atstovas prašyme-paraiškoje parašo, kad sutinka mokėti visą sumą už asmeninę pagalbą.

Socialiniai darbuotojai nustato, ar asmeniui reikia asmeninės pagalbos.

Tie patys socialiniai darbuotojai asmeniui ar asmens įgaliotam atstovui pataria:

- dėl vertinimo, kiek asmuo gali mokėti už asmeninę pagalbą;
- iš kokių pinigų asmuo gali mokėti už asmeninę pagalbą.

Pažymą apie asmens gaunamas pajamas parengia ir išduoda Lietuvos Respublikos juridiniai ir fiziniai asmenys.

Juridiniai asmenys yra:

- įmonės,
- įstaigos,
- organizacijos.

Fiziniai asmenys yra žmonės.

Jeigu yra prašoma išduoti pažymą, reikia parašyti prašymą.

Parašyti prašymą gali:

- savivaldybės institucijos,
- asmeninės pagalbos teikėjas,
- asmuo, kuris nori gauti asmeninę pagalbą,
- asmens atstovas.

Prašyme reikia nurodyti asmens, kuriam prašoma asmeninės pagalbos:

- vardą,
- pavardę,
- gimimo datą.

Pažymą apie asmens gaunamas pajamas išduoda per 20 darbo dienų nuo tada, kai asmuo parašo prašymą išduoti pažymą.

Informaciją apie asmens pajamas ir pajamų dydį parengia ir pateikia:

- valstybės įmonės;
- savivaldybių įmonės;
- valstybės įstaigos ir organizacijos;
- savivaldybių įstaigos ir organizacijos.

Kas yra asmens pajamos?

Asmens pajamos yra:

- asmens gaunamos tikslinės išmokos;
- piniginė parama nepasiturintiems asmenims;
- kitos pajamos.

Ką daryti, jeigu pasikeičia asmens pajamos?

Ką daryti, jeigu:

- pasikeičia asmens pajamos,
- nustatomas didesnis teikiamos asmeninės pagalbos valandų skaičius,
- nustatomas mažesnis teikiamos asmeninės pagalbos valandų skaičius?

Tokiu atveju asmuo arba asmens atstovas apie tai praneša savivaldybei.

Savivaldybei pranešti reikia

ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo pasikeitimo dienos.

Savivaldybei pranešti reikia raštu.

Ką daro savivaldybė, kai gauna informacijos apie pasikeitimą?

Kai savivaldybė gauna informaciją apie pasikeitimą,

iš naujo atlieka asmens finansinių galimybių vertinimą.

Tai reiškia, kad savivaldybė iš naujo nustato:

- iš kur asmuo gauna pajamas,
- kokio dydžio yra asmens pajamos.

Kas vyksta, kai yra pateikiama neteisinga informacija?

Jeigu savivaldybė sužino,

kad asmuo arba asmens įgaliotas asmuo pateikė neteisingą informaciją,

savivaldybė gali prašyti papildomų dokumentų.

Savivaldybė papildomų dokumentų gali prašyti iš asmens arba asmens atstovo.

Papildomi dokumentai reikalingi tam,

kad patvirtintų jau pateiktos informacijos teisingumą.

Kai savivaldybė gauna papildomus dokumentus,

gali iš naujo įvertinti asmens finansines galimybes.

Ar pateikta informacija yra saugi?

Savivaldybė užtikrina, kad gauta informacija apie asmenį yra saugi.

Tai reiškia, kad informacijos apie asmenį negalės matyti kiti žmonės.

6 skyrius

Kaip apskaičiuojamos asmens pajamos?

Kai vertinamos asmens finansinės galimybės, žiūrima, kokias pajamas asmuo gauna.

Kai vertinamos asmens finansinės galimybės, iš asmens gaunamų pajamų atimama:

- gyventojų pajamų mokestis,
- valstybinio socialinio draudimo įmokos.

Kas ir kokią informaciją pateikia apie asmenį?

Informaciją apie asmens pajamas pateikia pats asmuo arba asmens atstovas.

Asmuo arba asmens atstovas turi užpildyti prašymą-paraišką.

Prašyme-paraiškoje asmuo arba asmens atstovas pateikia informaciją apie pajamas.

Asmuo arba asmens atstovas pateikia informaciją apie tokias savo pajamas:

- darbo pajamas,
- tarnybos pajamas,
- išeities išmokas ir kompensacijas.

Jeigu šios pajamos yra mažesnės negu Vyriausybės nustatyta minimali mėnesio alga, į asmens pajamas asmeninei pagalbai gauti jos neįskaičiuojamos.

- individualios įmonės savininko pajamas,
kurias asmuo gauna iš individualios įmonės apmokestinto pelno,
- tikrosios ūkinės bendrijos pajamas,
kurias asmuo gauna iš bendrijos apmokestinto pelno,
- komanditinės ūkinės bendrijos tikrojo nario pajamas,

kurias asmuo gauna iš bendrijos apmokestinto pelno,

- mažosios bendrijos nario pajamas,

kurias asmuo gauna iš bendrijos apmokestinto pelno,

- individualios veiklos pajamas,
- pajamas iš autorinio atlyginimo,
- pajamas iš žemės ūkio veiklos,

Jeigu asmuo gauna pajamas iš žemės,

kurių bendras plotas yra mažesnis negu 1 hektaras,

į asmens pajamas asmeninei pagalbai gauti jos neįskaičiuojamos.

- išmokas žemės ūkio veiklai,

Jeigu asmuo gauna pajamas iš žemės,

kurių bendras plotas yra mažesnis negu 1 hektaras,

į asmens pajamas asmeninei pagalbai gauti jos neįskaičiuojamos.

- pensijas,

į asmens pajamas asmeninei pagalbai gauti neįskaičiuojamos:

- socialinio draudimo našlių pensijos,
- socialinio draudimo senatvės pensijos,
- netekto darbingumo (invalidumo) pensijų priemokos.

- pensijų išmokas,
- vietoj pensijų mokamas kompensacijas,
- rentas,
- ligos išmokas,
- profesinės reabilitacijos išmokas,
- motinystės išmokas,
- tėvystės išmokas,
- vaiko priežiūros išmokas,
- statutiniams valstybės tarnautojams (pareigūnams) išmokėtas išmokas,

- krašto apsaugos sistemos kariams laikinojo nedarbingumo išmokas,
- nėštumo ir gimdymo atostogų išmokas,
- tėvystės atostogų išmokas,
- atostogų vaikui prižiūrėti išmokas,
- nedarbo socialinės išmokas,
kurios yra mokamos pagal Nedarbo socialinio draudimo įstatymą,
- palūkanas,
- dividendus,
- vaiko išlaikymo periodinės išmokas,
kurios yra mokamos pagal Civilinį kodeksą,
- išmokas, kurios yra mokamos
pagal Lietuvos Respublikos vaikų išlaikymo išmokų įstatymą,
- turto nuomos pajamas,
- netekto darbingumo periodinės kompensacijas,
kurios yra mokamos pagal šiuos įstatymus:
 - Nelaimingų atsitikimų darbe
ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą,
 - Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe
ar susirgimo profesine liga laikinąjį įstatymą,
- žalos atlyginimo periodinės išmokas,
kurios yra mokamos pagal Civilinį kodeksą,
- stipendiją,

Į asmens pajamas asmeninei pagalbai gauti neįskaičiuojama socialinė stipendija.

- transporto išlaidų kompensaciją,

Ši kompensacija į asmens pajamas asmeninei pagalbai gauti įskaičiuojama,

jeigu teikiama transporto organizavimo paslauga arba institucinė socialinė globa.

Jeigu šią informaciją savivaldybė turi, jos pateikti nereikia.

Savivaldybė pateikia informaciją apie tokias asmens pajamas:

- šalpos išmokas,
kurios yra mokamos pagal Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymą,
- slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslines kompensacijas,
kurios yra mokamos pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą,
- tikslinį priedą, kuris yra mokamas pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą,
- išmoką besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai,
- išmoką gimus vienu metu daugiau kaip vienam vaikui,
- išmoką privalomosios pradinės karo tarnybos kario vaikui,
- išmoką įvaikinus vaiką,
kuri yra mokama pagal Išmokų vaikams įstatymą,
- socialinę pašalpą, kuri yra mokama pagal
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą.

Šios informacijos asmeniui arba asmens atstovui pateikti nereikia.

Kaip yra apskaičiuojamos asmens pajamos?

Kai skaičiuojamos asmens pajamos, žiūrima į tai,
kokios yra vidutinės asmens pajamos.

Vidutinės pajamos yra visi asmens pinigai, kuriuos jis gavo per mėnesį.

Žiūrima į tas pajamas, kurias asmuo gavo per 3 paskutinius mėnesius iki to laiko,
kai buvo paprašyta skirti asmeninę pagalbą.

Kas būna, jeigu asmens pajamos pasikeitė?

Jeigu asmens pajamos pasikeitė, jos yra perskaičiuojamos.

Asmens pajamos perskaičiuojamos, jeigu jos pasikeitė tą mėnesį, nuo kurio buvo pradėta teikti asmeninę pagalbą.

Pajamos lyginamos su paskutiniais 3 mėnesiais nuo tada, kai asmuo pradėjo gauti asmeninę pagalbą.

Tokiu atveju asmens pajamos perskaičiuojamos pagal to mėnesio pajamas, kada asmuo pradėjo gauti asmeninę pagalbą.

Kokios pajamos yra įskaičiuojamos?

Pajamos, kurios įskaičiuojamos į pajamas tų mėnesių, už kuriuos tos pajamos paskirtos, yra:

- darbo užmokestis,
- užmokestis už prastovas ne dėl darbuotojo kaltės,
- užmokestis už kasmetines atostogas,
- pensijos,

Į pajamas neįskaičiuojamos socialinio draudimo našlių pensijos.

- socialinio draudimo senatvės pensijos,
- netekto darbingumo (invalidumo) pensijų priemokos,
- pensijų išmokos,
- vietoj pensijų mokamos kompensacijos,
- rentos,
- valstybinės šalpos išmokos,
- ligos,
- profesinės reabilitacijos socialinio draudimo pašalpos,

- motinystės socialinio draudimo pašalpos,
- tėvystės ir motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpos,
- nedarbo socialinio draudimo išmokos,
- stipendijos,
- kitos kiekvieną mėnesį gaunamos pajamos.

Pajamos, kurios įskaičiuojamos į pajamas tų mėnesių, per kuriuos tos pajamos išmokėtos, yra vaiko išlaikymo periodinės išmokos.

Pajamos iš žemės ūkio veiklos ir išmokos žemės ūkio veiklai yra nustatomos tik tada, kai pateikiami dokumentai apie šią veiklą.

Tekstą į lengvai suprantamą kalbą vertė Inga Daraškienė.

Tekstas išbandytas Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijoje „Viltis“.